CONCLUZIE.

Pe baza materialului de care am dispus noi am constatat în limba română un număr total de 165 de sufixe simple, dintre cari: 41 de origine latină (aici am socotit şi pe *-andru*), 9 de origine latino-balcanică, 70 slavă, 33 neogreacă, 1 albaneză, 2 turcă, 4 ungară, 5 neologisme.

Aceste sufixe nu sunt însă nici tot una de răspândite, nici tot una de productive.

Extensiunea sufixelor se poate constată din următorul tablou:

Sufixele aflătoare în dr. mr. megl.:

Sufixele de origine latină, 14: *-ame, -cĭune, -eaţă, -mînt, -úră*; *-esc, -os, -ĭos*; *-ar, -at, -atic, -ic(ă), -oĭŭ*; *-el*; *-e* (adv.).

Sufixele de origine latino-balcanică, 4: *-ac,-acĭŭ, -aĭŭ, -în(ă).*

Sufixele de origine slavă, 13: *-că, -işte, -iţ(ă), -'ot*; *-an, -ean, -eĭŭ, -eţ, -icĭŭ, -uşcă*; *-aş, -uş*; *-u* (vb.).

Sufixele de origine neogreacă, 1: *-ache.*

Sufixele de origine albaneză, 0.

Sufixele de origine turcă, 1: *-lîc.*

Sufixele de origine ungară, 0.

Sufixele neologisme, 0.

Sufixele aflătoare în dr. şi mr.:

Sufixele de origine latină, 16: *-andru, -ătate, -'et, -inţă, -ĭune, -'ur*; *-ed*; *-ăreţ, -it(ă), -ót, -uĭŭ, -út*; *-ime*; *-uţ*; *-ĭor*; *-'ur* (vb.).

Sufixele de origine latino-balcanică, 2: *-ie*; *-iŭ.*

Sufixele de origine slavă, 10: *-eală, -'otă, -úlă*; *-'av, -'eş*; *-aşcu -ocĭŭ, -óş*; *-iş*; *-ăn* (vb.).

Sufixele de origine neogreacă, 0.

BDD-B19-12 © 1916 Librăriile SOCEC & Co.
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:40 UTC)

Sufixele de origine albaneză, 1 : *-'ăz.*
Sufixele de origine turcă, 1 : *-giŭ.*
Sufixele de origine ungară, 0.
Sufixele neologisme, 0.

Sufixele aflătoare în dr. şi megl. :

Sufixele de origine slavă, 5 : *-işcă, -niţă, -otină* ; *-ă, -n* (vb.).

Sufixele aflătoare în mr. şi megl. :

Sufixele de origine latină, 1 : *-il'ă.*
Sufixele de origine slavă, 1 : *-ucĭcă.*
Sufixele de origine neogreacă, 4 : *-ĭaricu, -'ic* ; *-ít, -ític* (şi megl. ?)

Sufixele aflătoare în dr. :

Sufixele de origine latină, 8 : *-easă, -ét, -éte, -oare, -un* ; *-etic* ; *-uc* ; *-ip* (vb.).
Sufixele de origine latino-balcanică, 3 : *-eac, -eag, -oc, -og, -en.*
Sufixele de origine slavă, 36 : *-anie, -eĭcă, -elişte, -elniţă, -encĭŭ, -enie, -erniţă, -eşniţă, -euţĭ, -'ie, -igă, -îrlă, -oancă, -oaşcă, -ole, -ule* ; *-otenie, -ovenie, -ovină, -ovişte, -'şa, -ucĭŭ* ; *-ace, -'ăş, -iv, -'oş, -otcă, -ov* ; *-ală, -'e, -ec, -ecĭŭ, -eaşcă, -ilă, -îc, -nic, -oman, -iman.*
Sufixele de origine ungară, 5 : *-şag, -şug* ; *-ăŭ* ; *-ăluesc, -uluesc* (vb.).
Neologisme, 5 : *-ism* ; *-al, -bil, -ist* ; *-iz.*

Sufixele aflătoare în mr. :

Sufixele de origine latină, 2 : *-istră* ; *-'ec* (vb.).
Sufixele de origine neogreacă, 25 : *-adă, -arʒĭo, -ă', -eaŭă, -ĭazmă, -iche, -ie, -isc, -iθră, -ítŭ, -izmă, -îriŭ, -oplu, -să, -uli* ; *-ĭar, -imen, -ĭot, -'it, -'ut, -utós* ; *-ips, -is, -us* (vb.) ; *-'a, -á* (adv.).

Sufixele aflătoare în megl. :

Sufixele de origine slavă, 5 : *-ce, -cĭu, -icĭcă* ; *-acĭcă* ; *-ta* (adv.).
Sufixele de origine neogreacă, 3 : *-ir, -oană* ; *-álic.*

BDD-B19-12 © 1916 Librăriile SOCEC & Co.
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:40 UTC)

Obţinem astfel tabloul următor :

	Dr. mr. megl.	Dr. mr.	Dr. megl.	Mr. megl.	Dr.	Mr.	Megl.	Total
Lat.	18	18	—	1	11	2	—	50
Slav.	13	10	5	1	36	—	5	70
Ngr.	1	—	—	4	—	25	3	33
Alb.	—	1	—	—	—	—	—	1
Turc.	1	1	—	—	—	—	—	2
Ung.	—	—	—	—	4	—	—	4
Neol.	—	—	—	—	5	—	—	5
								165

Deşi numărul sufixelor de origine slavă este de 70, iar al celor de origine latină numai de 50, totuş sufixele de origine latină ocupă primul loc din punct de vedere a întrebuinţării lor. In adevăr, dacă facem abstracţie de cele 47 de sufixe de origine slavă cari se găsesc numai în câte un dialect şi sunt puţin întrebuinţate, faţă de cele 14 sufixe de origine latină cari de asemenea se găsesc numai în câte un dialect şi sunt de asemenea puţin întrebuinţate, observăm că sufixele cele mai întrebuinţate se repartizează astfel : în dr. mr. şi megl. 18 sufixe de origine latină faţă de 13 de origine slavă, şi în dr. mr. 18 de origine latină faţă de 10 de origină slavă, aşà dar în dr. mr. 36 de sufixe de origine latină faţă de 23 de origine slavă : 64% de origine latină şi numai 36% de origine slavă.

In ce priveşte influenţele exercitate asupra câte unui dialect în special, observăm că dialectul dr. a fost foarte influenţat de limbile slave, iar dialectul mr. de limba neogreacă.

Dialectul dr. posedă un singur sufix de origine neogreacă şi acela dialectal, *-ache*, şi este singurul care posedă sufixe de origine ungară şi, fireşte, neologisme.

Sufixele de origine latină ocupă primul loc şi din punct de vedere a productivităţii lor. In adevăr, pe când numărul cu-

BDD-B19-12 © 1916 Librăriile SOCEC & Co.
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:40 UTC)

vintelor derivate prin sufixele de origine latină este foarte mare, numărul cuvintelor derivate prin sufixele de origine străine este cu mult mai mic, adeseori redus la câteva exemple.

Dacă comparăm lista sufixelor româneşti de origine latină cu lista sufixelor latineşti, vom observà că limba română a pierdut următoarele sufixe : *-eus, -ius, -ĭcus, -oticus, -aceus, -icius, -oceus, -aculus, -eculus, -iculus, -uculus, -culus, -elis, -ilis, -ĭlis, -bilis, -ulis, -umen, -anus, -ianus, -enus, -ĭnus, -unus, -edo (-edinis), -ido (-idinis), -tuto (-tudinis), -ago (-aginis), -igo (-iginis), -ugo (-uginis), -io (-ionis), -aneus, -ineus, -ita* şi *-ites* (gr. -ίτης), *-tus (-tutis), -atius, -itius, -utius, -avus, -ignus, -inquus, -andus, -endus, -undus, -ensis, -entus, -lentus, -antia, -erna, -urnus, -ascus, -iscus, -uscus, -estus, -estris, -aster; (a, i)culare, -tare, -sare, -tiare, -siare, -illare, -attare, -ettare, -ottare, -antare, -entare, -ascere, -escere, -iscere, -ucare.*

Cauza dispariţiei unora dintre aceste sufixe ar puteà fi atribuită unor împrejurări fonetice. Astfel au dispărut : *-anus*, din cauză că s'a prefăcut în *-in*, atunci când erà precedat de *i (-ianus*, cf. *creştin < chrestianus)*, şi s'a confundat astfel cu *-inus > -in; -enus*, din cauză că ar fi trebuit să se prefacă iarăş în *-in*, şi deci ar fi trebuit să se confunde iarăş cu *-inus*.

Tot din motive fonetice unele sufixe de origine latină sunt mai puţin productive decât ne-am aşteptà. Astfel în lat. derivatele prin *-ulus* erau foarte numeroase; dimpotrivă derivatele româneşti prin *-ur* sunt foarte puţine, probabil fiindcă adeseori *u* din *-ulus*, în caz când erà precedat de *c, g*, s'a sincopat, aşà că *-culus, -gulus* s'au schimbat în *-chĭŭ, -ghĭŭ*, forme cari, având un aspect fonetic cu totul diferit de *-ur*, n'au mai fost simţite ca sufixe.

Din sufixele simple limba română a desvoltat un număr considerabil de variante şi de sufixe compuse cari exprimă tot felul de nuanţe.

Cele 165 de sufixe româneşti formează : substantive, adiective, verbe, pronume, numerale şi interjecţii după tabloul următor :

BDD-B19-12 © 1916 Librăriile SOCEC & Co.
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:40 UTC)

SUFIXELE	Lat.	Lat.-Balc.	Slav.	Alb.	Ngr.	Turc.	Ungur.	Neol.	Total
Subst.	18	1	34	—	17	1	2	1	74
Adiect.	4	1	9	—	12	—	—	2	28
Subst.-Ad.	10	7	19	1	—	1	1	1	40
Subst.-Numer. . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Subst.-Ad.-Adv. . .	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Subst.-Ad.-Pr.-Adv..	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Subst.-Ad.-Pr.-Interj.	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Subst.-Ad.-Adv.-Numer	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Vb.	3	—	4	—	3	—	1	1	12
Adv.	1	—	1	—	1	—	—	—	3
	41	9	70	1	33	2	4	5	165

Aşà dar: 122 de sufixe formează substantive, 75 adiective, 3 pronume, 2 numerale, 12 verbe, 9 adverbe, 1 interjecţii.

BDD-B19-12 © 1916 Librăriile SOCEC & Co.
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-29 04:17:40 UTC)